

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Podkarpacka Szkoła Wyższa
im. bł. ks. W. Findysza w Jaśle

Data przeprowadzenia wizytacji: 18-19 stycznia 2020 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	17
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	20
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	22
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	25
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	26
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	30
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	31
Zalecenia	34
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	34
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

1) przewodnicząca: prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, członek PKA,

członkowie:

2) dr hab. Jadwiga Berbeka, ekspert PKA,

3) dr hab. Elżbieta Bukalska, ekspert PKA,

4) Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz, ekspert PKA reprezentujący pracodawców,

5) Agata Kubacka, ekspert PKA reprezentujący studentów,

6) Tomasz Kocoł, sekretarz Zespołu Oceniającego PKA.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku **ekonomia** prowadzonym w **Podkarpackiej Szkole Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza** została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Ocena tego kierunku studiów została przeprowadzona po raz trzeci. Pierwsza ocena jakości kształcenia odbyła się w 2006 roku i zakończyła się przyznaniem oceny warunkowej (uchwała nr 285/2006 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 kwietnia 2006 r.). Kolejna ocena, która odbyła się w roku 2007 (po ocenie warunkowej) zakończyła się przyznaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 417/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 14 czerwca 2007 r.) z krótszym okresem jej obowiązywania, tj. do roku akademickiego 2009/2010 i ze wskazaniem zaleceń, jakie powinny zostać wykonane. W roku 2009 po analizie przedstawionych przez Uczelnię działań naprawczych wydano ocenę pozytywną (uchwała nr 1054/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 10 grudnia 2009 r.). Kolejna ocena programowa, bezpośrednio poprzedzająca aktualną ocenę, została przeprowadzona w dniach 21-22 grudnia 2013 r. i zakończyła się podjęciem uchwały Prezydium PKA nr 52/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. w przedmiocie przyznania oceny pozytywnej. Uchwała ta została podjęta w wyniku wniosku Uczelni o ponowne rozpatrzenie sprawy przyznania pierwotnie oceny warunkowej (uchwała Prezydium PKA nr 140/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r.).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, jak i studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	liczba semestrów – 6 liczba punktów - 180	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	480 godzin – 6 punktów	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	ekonomika handlu i usług, bankowość i ubezpieczenia	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku		42
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		1419
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		180
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne		83
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		56

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{3,4}	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	liczba semestrów – 4 liczba punktów - 120	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	480 godzin – 0 punktów	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	ekonomika przedsiębiorstw	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku		68
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		615
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		120
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne		45
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		0

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Uczelnia rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia w specjalnościach *turystyka* oraz *hotelarstwo* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DSW-3-0145-205/TT/2001 z dnia 6 sierpnia 2001 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych w Wyższej Szkole Hotelarstwa i Turystyki w Lesku. Na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 czerwca 2004 r. przyporządkowano wymienione wyżej specjalności do ocenianego kierunku studiów (nr DSW-3-4003-765/rej.74z/JG/04). Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2007 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej aktualnym brzmieniu tj. Podkarpacka Szkoła Wyższa im. bł. ks. Władysława Findysza w Jaśle.

Uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów drugiego stopnia Uczelnia otrzymała decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 20 grudnia 2012 r. (nr DKN.ZNU.6012.27.2012.1).

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Zmiana kształcenia – dokumenty w sprawie przejścia z ogólnoakademickiego profilu na profil praktyczny na kierunku ekonomia stanowi uchwała nr 1/2016 z dnia 23 kwietnia 2016 roku.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu – uchwałą Senatu Nr 3/2013 z dnia 23 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza w Jaśle na lata 2013 – 2020. W dokumencie tym zatwierdzona została także misja Uczelni.

Misja Podkarpackiej Szkoły Wyższej wpisana jest w strategię Uczelni. Poprzedza ją preambuła, która określa podstawowe przesłanki funkcjonowania Szkoły, przyjęte przez nią kluczowe wartości oraz adresatów usług edukacyjnych. Preambuła ta stanowi właściwą podstawę dla określenia misji oraz strategii rozwoju Szkoły.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku są pochodną zapisów zawartych w „Strategii Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej”. W dokumencie tym wymieniono trzy cele główne: nauczanie, nauka, PSW w otoczeniu. Zasadnicze znaczenie mają priorytety rozwoju Uczelni, będące jej celami strategicznymi. Zapisano je następująco:

- 1) doskonalenie nauczania i programów edukacyjnych,
- 2) rozwój i intensyfikacja badań naukowych,
- 3) realizacja programu inwestycyjnego,
- 4) informatyzacja uczelni,
- 5) poprawa jakości zarządzania uczelnią,
- 6) rozszerzenie współpracy z otoczeniem i umiędzynarodowienie uczelni.

Priorytet pierwszy rozpisano na kilka szczegółowych celów. Cele te bezpośrednio nawiązują do ocenianego kierunku *ekonomia*. Pierwszy cel, który brzmi: doskonalenie nauczania i programów edukacyjnych, został rozwinięty w kilka szczegółowych zadań. Są one powiązane z poszerzaniem

i aktualizacją oferty edukacyjnej, doskonaleniem jakości kształcenia, rozwojem dotychczasowych kierunków studiów, rozwojem współpracy z interesariuszami. Ujęto również takie zadania jak uczelniane programy stypendialne oraz staże i praktyki studenckie.

Oceniając koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku *ekonomia* w kontekście strategii Uczelni, można zauważyć, że ma ona w strategii swoje miejsce. Realizację koncepcji kształcenia umożliwiają przyjęte cele strategiczne PSW, uszczegółowione w celach programowych, odpowiadających trzem kluczowym kierunkom działalności Szkoły. Koncepcja i cele kształcenia prawidłowo mieszczą się w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której jest przyporządkowany kierunek *ekonomia*, ponieważ są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności lokalnego zawodowego rynku pracy, o czym świadczą:

- 1) wypowiedzi pracowników ocenianego kierunku w czasie spotkania Zespołu Oceniającego PKA z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości;
- 2) wypowiedzi uczestników spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Potwierdzeniem tego stanu rzeczy są również następujące dokumenty, przedstawione przez Uczelnię:

- 1) zestawienie podmiotów gospodarczych studenci kierunku *ekonomia* odbywają praktyki zawodowe;
- 2) protokoły z posiedzeń Społecznej Rady ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza;
- 3) sporządzone pisemnie opinie w sprawie programu studiów oraz efektów uczenia się członków Społecznej Rady ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza;
- 4) bieżąca analiza rynku pracy (coroczne raporty przedłożone do wglądu podczas prac Zespołu Oceniającego PKA).

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone na podstawie potrzeb zgłaszanych przez pracodawców poszukujących pracowników w Biurze Karier Uczelni oraz na corocznych lokalnych targach pracy organizowanych przez władze samorządowe, w których Uczelnia bierze czynny udział. Koncepcja i cele kształcenia podlegają stałemu monitoringowi, są na bieżąco konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, w szczególności z pracodawcami, co zostało potwierdzone w trakcie spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Zespół oceniający widzi potrzebę aktualizacji strategicznych dokumentów, ponieważ ich czasowy horyzont mija w tym roku, tak aby w aktualnym otoczeniu gospodarczym uwzględnić postęp w obszarach działalności gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia.

Podkarpacka Szkoła Wyższa opracowała efekty uczenia się (choć nazywa je efektami kształcenia) wskazując, że dotyczą one profilu praktycznego i poziomu odpowiednio 6 PRK (studia I stopnia) i 7 PRK (studia II stopnia). Opracowane przez Jednostkę efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Niestety przedstawione Zespołowi efekty nie do końca odpowiadają koncepcji i celom kształcenia na profilu praktycznym. Analiza ich treści i porównanie z opracowanymi efektami uczenia się dla wcześniej prowadzonego profilu ogólnoakademickiego prowadzą do wniosku, że uczelnia tylko nieznacznie zmodyfikowała poprzedni katalog efektów uczenia się. Wprawdzie są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, ale już w mniejszym stopniu ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Sformułowane efekty zawierają odniesienie do umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku

obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Opracowane efekty uczenia się odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i są możliwe do osiągnięcia, a także zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Wprawdzie możliwe jest stworzenie systemu weryfikacji opracowanych efektów uczenia się, jednak wskazane do osiągnięcia rezultaty w mniejszym stopniu odpowiadają założeniom profilu praktycznego a w większym stopniu założeniom profilu ogólnoakademickiego. Jednak kompleksowa ocena sformułowanych przez Jednostkę efektów uczenia się nie pozwala ocenić ich jako odpowiednich dla profilu praktycznego. Sugeruje się dokonanie przeglądu określonych efektów uczenia się oraz dokonanie ich aktualizacji i dopasowania do profilu praktycznego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *ekonomia* są zgodne z misją i celami strategicznymi Uczelni i Wydziału, gdyż zmierzają do wykształcenia absolwentów, wyposażonych w niezbędne przygotowanie praktyczne do podjęcia zadań na rynku pracy. Absolwent po ukończeniu studiów powinien być przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych, a także do podjęcia własnej działalności gospodarczej. Jednak efekty uczenia się nie w pełni są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku *ekonomia* na profilu praktycznym, bo chociaż opracowane zostały przez jednostkę dla profilu praktycznego to w większym stopniu odnoszą się do profilu ogólnoakademickiego, a przez to nie zapewniają wykształcenia absolwentów, wyposażonych w niezbędne przygotowanie praktyczne do podjęcia zadań na rynku pracy zgodnie z kierunkiem studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Aktualizacja strategicznych dokumentów, tak aby w aktualnym otoczeniu gospodarczym uwzględnić postęp w obszarach działalności gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia.

Dokonanie przeglądu opracowanych efektów uczenia się oraz dokonanie ich aktualizacji i dopasowania do profilu praktycznego.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedstawione do oceny Zespołowo programy studiów nie zawierają wskazania dla jakiego okresu obowiązują a zatem można przyjąć, że są to aktualnie obowiązujące (tzn. że dotyczą również studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/2020). Można uznać, że przedmioty ujęte w programie studiów odpowiadają kierunkowi studiów (tj. ekonomia).

Trudno jednak ocenić zgodność treści programowych z efektami uczenia czy też ich kompleksowość oraz zdolność do zapewnienia osiągnięcia efektów uczenia się. Przyczyną powyższego są sformułowane wcześniej uwagi do opracowanych przez Jednostkę efektów uczenia się (brak ich dopasowania do profilu praktycznego). Zastrzeżenia budzi elementarna kwestia doboru przedmiotów w programie studiów i określone efekty uczenia, które w większym stopniu odpowiadają wcześniej prowadzonemu przez Jednostkę profilowi ogólnoakademickiemu.

W przedstawionym przez Jednostkę programie studiów zarówno dla I jak i II stopnia dominują przedmioty kształcenia ogólnego, podstawowe i kierunkowe (i to **realizowane** w formie wykładów) w większym stopniu odpowiadające profilowi ogólnoakademickiemu. Na studiach I stopnia profilu praktycznego realizowanych w trybie niestacjonarnym ujęta jest grupa przedmiotów kierunkowych obejmujących 7 przedmiotów (np. polityka społeczna, polityka gospodarcza, polityka regionalna), które jest realizowana wyłącznie w formie wykładów po 30 godzin każdy na 3, 4, 5 i 6 semestrze. Na II stopniu studiów niestacjonarnych w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych jest grupa 6 przedmiotów realizowanych wyłącznie w formie wykładów po 30 godzin każdy na 1 i 2 semestrze studiów (dotyczy to m.in.: ekonomii menadżerskiej, historii myśli ekonomicznej, gospodarowania kapitałem ludzkim, ekonomii międzynarodowej). Sugeruje się weryfikację programu studiów i treści programowych poprzez dopasowanie programu studiów i treści programowych do zaktualizowanych efektów uczenia się odpowiadających profilowi praktycznemu.

Podkreślić też należy, że w programie studiów ujęta jest praktyka zawodowa w wymiarze 480 godzin (3 m-ce) na I stopniu studiów (podczas gdy od roku ak. 2019/2020 winno być 6 m-cy) i 480 godzin (3-mce) na II stopniu studiów. O ile w przypadku studentów obecnego roku II (I i II stopień) i III (I stopień) wymiar godzinowy praktyk jest właściwy to dla studentów I roku (I stopień) nie spełnia wymaganego minimum. Sugeruje się zaktualizowanie programu studiów poprzez dopasowanie wymiaru praktyk do wymagań.

Kształcenie na kierunku *ekonomia* przewiduje: 6-semestralne studia I stopnia oraz 4-semestralne studia II stopnia (magisterskie). Czas trwania studiów (6 semestrów dla studiów I stopnia oraz 4 semestry dla studiów II stopnia) zostały poprawnie oszacowane. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS dla całego okresu trwania studiów jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS przypisanych do zajęć budzi wątpliwości i zastrzeżenia. Zastrzeżenia te dotyczą po pierwsze chociażby relatywnie niskiej ilości punktów ECTS przypisanych do praktyk na I stopniu (480 godzin i 6 pktów ECTS) oraz na II stopniu (480 godzin i 0 pktów ECTS). Sugeruje się zaktualizowanie programu studiów poprzez dopasowanie ilości punktów ECTS przypisanych do praktyk do faktycznego nakładu pracy wynikającego z wymiaru godzin. Zastrzeżenia te dotyczą po drugie wymaganego nakładu pracy ze strony studenta w przypadku zajęć kształcenia ogólnego,

przedmiotów podstawowych i kierunkowych realizowanych w formie wykładów, które to przedmioty w większym stopniu odpowiadają profilowi ogólnoakademickiemu niż praktycznemu.

Trudno ocenić czy liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów dla poszczególnych zajęć zapewnia osiągnięcie efektów uczenia z uwagi na samo sformułowanie efektów uczenia się (bardziej pasujące do profilu ogólnoakademickiego niż praktycznego) ale też z uwagi na ujęcie w programie studiów wielu zajęć bardziej pasujących do profilu ogólnoakademickiego niż praktycznego.

Sekwencja zajęć jest właściwa – w pierwszych semestrach studiów realizowane są zajęcia kształcenia ogólnego, przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a w końcowych semestrach zajęcia do wyboru (specjalnościowe oraz realizowane w ramach specjalności).

Jeśli chodzi o formę zajęć to zarówno na studiach I i II stopnia ok 60% godzin zajęć (po wyłączeniu praktyk zawodowych) prowadzona jest w formie wykładów. Wydaje się, że na studiach o profilu praktycznym nie powinny dominować zajęcia realizowane w formie wykładów.

Plan studiów umożliwia wybór zajęć (zajęcia do wyboru), którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, co pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Dotyczy to jednak wyłącznie przedmiotów w ramach specjalności ekonomika handlu i usług oraz bankowość i ubezpieczenia (dla studiów I stopnia). Na II stopniu studiów realizowana jest tylko jedna specjalność, która wprawdzie zapewnia realizację zajęć ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS ale ze względu na funkcjonowanie tylko jednej specjalności do wyboru nie daje gwarancji studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Plan studiów umożliwia wybór zajęć (zajęcia do wyboru), którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, co pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Dotyczy to jednak wyłącznie przedmiotów w ramach specjalności ekonomika handlu i usług oraz bankowość i ubezpieczenia (dla studiów I stopnia). Na II stopniu studiów realizowana jest tylko jedna specjalność, która wprawdzie zapewnia realizację zajęć ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS ale ze względu na funkcjonowanie tylko jednej specjalności do wyboru nie daje gwarancji studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Program studiów przewiduje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Przedmioty wskazane przez Jednostkę jako kształtujące umiejętności praktyczne stanowią 95 ECTS na 180 ECTS dla I stopnia oraz 79 ECTS na 120 ECTS dla II stopnia. O ile zadeklarowane w raporcie samooceny przez jednostkę zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne przekraczają wymagane 50% ECTS, to z dodatkowo przedłożonego materiału przez Jednostkę – „przedmioty praktyczne na kierunku Ekonomia” – wynika, że zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne stanowią 83 ECTS na 180 ECTS dla I stopnia oraz 45 ECTS na 120 ECTS dla II stopnia (co stanowi odpowiednio 46% oraz 37,5% ECTS). Z tego dodatkowo przedłożonego materiału wynika, że przedmioty wykazane jako kształtujące umiejętności praktyczne w swojej konstrukcji ujmują wykłady stanowiące ponad 40% łącznej liczby godzin przypisanych do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne. Ponadto, analiza kart przedmiotów dla tych wskazanych jako kształtujące umiejętności praktyczne nie wskazuje by były realizowane w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej lub/i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Ponadto, jak z dodatkowego wykazu wynika do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono przedmioty prowadzone wyłącznie w formie wykładu m.in.: na I stopniu: podatki i prawo podatkowe (18 h, 2 ECTS), podstawy prawne działalności gospodarczej (18 h, 4 ECTS), ubezpieczenia (18 h, 3 ECTS), analiza ekonomiczna (30 h, 4 ECTS), zarządzanie personelem (18 h, 3 ECTS), podstawy handlu (18 h, 1 ECTS), podstawy spółdzielczości (9h,

2 ECTS), promocja i reklama (9 h, 1 ECTS) – łącznie 20 ECTS. Po odjęciu tych 20 ECTS od wykazanych w raporcie samooceny 95 ECTS przypisanych do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne otrzymujemy 75 ECTS ze 180, co daje 42%. Z dodatkowego wykazu wynika, że do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono przedmioty prowadzone wyłącznie w formie wykładu na II stopniu m.in.: przedsiębiorczość i innowacje (18 h, 5 ECTS), otoczenie instytucjonalne przedsiębiorstw (18 h, 5 ECTS), wycena podmiotów gospodarczych (18 h, 5 ECTS) procesy integracji europejskiej (18 h, 4 ECTS), globalizacja gospodarki (18 h, 4 ECTS), organizacja i techniki handlu zagranicznego (18 h, 4 ECTS) – łącznie 27 ECTS. Po odjęciu tych 27 ECTS od wykazanych w raporcie samooceny 79 ECTS przypisanych do przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne otrzymujemy 52 ECTS ze 120, co daje 43%. Sugeruje się dopasowanie warunków prowadzenia zajęć praktycznych do warunków właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej lub/i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

W programie studiów ujęte są zajęcia poświęcone kształceniu jednego języka – j. angielskiego – 120 godzin na I stopniu i 36 godzin na II stopniu.

Jednostka nie wykorzystuje metod i technik kształcenia na odległość w prowadzeniu zajęć.

Dominującymi metodami kształcenia są: wykład podający w formie prezentacji multimedialnej, analiza przypadków, aktywizowanie studentów poprzez dyskusję. Z kart przedmiotów wynika, że dla każdego rodzaju przedmiotu metody kształcenia są podobne – zarówno do przedmiotu polityka gospodarcza, jak i analiza ekonomiczna. Nie można potwierdzić, żeby w doborze metod kształcenia były uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia w Jednostce starają się w ramach swoich możliwości stymulować studentów do samodzielności i pełnienia bardziej aktywnej roli w procesie uczenia się. Należy podkreślić, że przedmiotem oceny jest kształcenie na kierunku praktycznym ale nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, że metody kształcenia w pełni zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Metody kształcenia, wysiłkiem nauczycieli akademickich, umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Szczególnie duże zaangażowanie Jednostki i jej pracowników jest widoczne w procesie uwzględniania potrzeb w zakresie kształcenia studentów z niepełnosprawnościami (np.: asystent dydaktyczny).

Metody kształcenia stosowane w ramach zajęć językowych (np.: konwersacje, samodzielne opracowanie i przygotowanie tekstów w języku obcym, wykorzystywanie sprzętu audio-video) umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia.

W aktualnym programie studiów (a więc obowiązującym również dla studentów rozpoczynających studia w roku ak. 2019/2020) ujęta jest praktyka zawodowa w wymiarze 480 godzin (3 m-ce) na I stopniu studiów (podczas gdy dla studentów I roku I stopnia tj. rozpoczynających kształcenie w roku ak. 2019/2020 winno być 6 m-cy) i 480 godzin (3-mce) na II stopniu studiów. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Treści programowe zostały określone dla praktyk. Wymiar praktyk jest zgodny z wymaganiami, ale tylko dla studentów II i III roku (I stopnia) oraz II roku (II stopnia). Co do liczby punktów ECTS przypisanych do praktyk uwagi zostały sformułowane powyżej. Umiejscowienie praktyk w planie

studiów jest prawidłowe. Zastrzeżenia budzi realizowany w praktyce dobór miejsc odbywania praktyk lub zaliczenia praktyk zawodowych na podstawie innej aktywności – np. na podstawie zaświadczenia o aktualnie zajmowanym miejscu pracy przez studenta np. asystent w sklepie, kasjer. Powoduje to, że infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk nie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, i nie umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań nie są w pełni poprawnie dobrane i nie zapewniają pełnej możliwości sprawdzania i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Wynika to z faktu braku realizowania hospitacji miejsc praktyk. W efekcie ocena osiągnięcia efektów uczenia się nie ma charakteru kompleksowego.

Opiekunem praktyk jest p. mgr I. Cypcar-Klimek (praktyk zawodowo zajmujący się sprawami finansów w przedsiębiorstwie, zdany państwowy egzamin z pośrednictwa finansowego, posiadane uprawnienia agenta ubezpieczeniowego nadane przez Komisję Nadzoru Finansowego). Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady (Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych stanowiący Załącznik do Zarządzenia Rektora nr 3/2014). Z Regulaminu wynika, że za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku oraz określenie ich zadań i zakresu odpowiedzialności odpowiada Biuro Karier. W Regulaminie wskazano również kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe. Wskazano też reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, warunki kwalifikowania na praktykę, procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym dla praktyk. Regulamin praktyk jednak nie zawiera reguł przeprowadzania hospitacji praktyk, ani zadań opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania ani zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki z opiekunami praktyk.

Z Regulaminu praktyk, wynika, że uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce. Zastrzeżeni budzi brak stosowania w praktyce przyjętych w Regulaminie kryteriów, w oparciu o które następuje zatwierdzenie miejsca praktyk zgłoszonych przez studenta lub zaliczenia praktyk zawodowych na podstawie innej aktywności.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach według oświadczenia Jednostki podlegają systematycznej ocenie. Jednak, podobnie jak cały system jakości kształcenia w Jednostce, ocena ta o ile może i jest systematyczna to Jednostka nie jest w stanie potwierdzić systematyczności tego rodzaju działań żadnymi dokumentami (protokołami z posiedzeń, notatkami służbowymi). Stąd nie jest możliwe pełne potwierdzenie, że jest ona systematyczna, że jest dokonywana z udziałem studentów, i że wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Rozplanowanie zajęć w ciągu roku akademickiego jest prawidłowe. Opracowana została organizacja roku akademickiego ze wskazaniem okresu zajęć dydaktycznych, okresu sesji egzaminacyjnej oraz przerw w zajęciach dydaktycznych (np. świątecznych). Ponieważ Jednostka prowadzi zajęcia na studiach niestacjonarnych, to zajęcia realizowane są w systemie weekendowym. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie

się. Umożliwia także weryfikację wszystkich efektów uczenia się i dostarczenie informacji zwrotnej studentom o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów i treści programowe nie zapewniają wykształcenia absolwentów, wyposażonych w niezbędne przygotowanie praktyczne do podjęcia zadań na rynku pracy. W programie studiów dominują zajęcia o charakterze kształcenia ogólnego, przedmioty podstawowe i kierunkowe realizowane przede wszystkim w formie wykładów.

Czas trwania studiów został właściwie określony. Sekwencja zajęć jest właściwa. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS dla całego okresu trwania studiów jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie.

Wymiar praktyk dla studentów I roku I stopnia (cykl kształcenia rozpoczęty w roku ak. 2019/2020) nie spełnia kryterium ustawowego 6 miesięcy. Liczba punktów ECTS przypisana do praktyk zawodowych na I stopniu wynosi zaledwie 6 a na II stopniu 0.

Zajęcia do wyboru na II stopniu nie pozwalają na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia (tylko jedna specjalność).

Przedmioty wskazane przez Jednostkę jako kształtujące umiejętności praktyczne stanowią 46% ECTS na I stopniu i 37,5% ECTS na II stopniu. Nie zostały zatem spełnione warunki ustawowe (wskazujące, że przedmioty kształtujące umiejętności praktyczne winny stanowić więcej niż 50% ECTS).

Metody kształcenia są zróżnicowane i nauczycieli akademickich starają się dopasować swoją aktywność do zróżnicowanych potrzeb studentów.

W doborze metod kształcenia nie są uwzględnione najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, ale też nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, że metody kształcenia w pełni zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk są odpowiednie.

Jednostka posiada sformalizowane procedury organizacja i nadzoru nad realizacją praktyk.

Metody weryfikacji efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych nie obejmują hospitacji miejsc praktyk.

Realizacja formalnie przyjętych zasad organizacji i nadzoru nad praktykami zawodowymi budzi zastrzeżenia w odniesieniu do zatwierdzenia miejsca praktyk zgłoszonych przez studenta lub zaliczania praktyk zawodowych na podstawie innej aktywności.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest właściwa.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Dostosować program studiów do zweryfikowanych efektów uczenia się dopasowanych do profilu praktycznego. Dostosować treści programowe oraz formy zajęć do profilu kształcenia (profil praktyczny).

Dostosować aktualny (obowiązujący od roku akademickiego 2019/2020) program studiów w zakresie wymiaru praktyk do wymogów ustawowych – 6 m-cy na I stopniu. Zweryfikować liczbę punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych na I i II stopniu.

Zwiększyć wymiar zajęć do wyboru na II stopniu.

Doprowadzić do sytuacji, w której zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne będą prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej lub/i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów i zgodnie z obowiązującym prawem.

Dopasować metody kształcenia tak by uwzględniały najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej.

Dopasować metody kształcenia tak, by zapewniały przygotowanie do działalności zawodowej.

Wprowadzić zasadę hospitacji miejsca praktyk oraz zapewnić jej realizację w praktyce.

Przestrzegać formalnie przyjętych zasad organizacji i nadzoru nad praktykami zawodowymi w odniesieniu do zatwierdzenia miejsca praktyk zgłoszonych przez studenta lub zaliczania praktyk zawodowych na podstawie innej aktywności

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Do postępowania kwalifikacyjnego na I stopień studiów kierunku Ekonomii może być dopuszczona osoba, która posiada świadectwo dojrzałości, a w przypadku kandydata na studia II stopnia również dyplom ukończenia studiów wraz z suplementem do dyplomu. W postępowaniu kwalifikacyjnym na studia I stopnia brane są pod uwagę oceny z trzech przedmiotów: język polski, język obcy oraz dowolny wybrany przedmiot zdawany na egzaminie dojrzałości.

Na studia II stopnia przyjmowani są absolwenci wszystkich kierunków studiów I stopnia i brane są pod uwagę: średnia ocen ze studiów I stopnia, przy czym w przypadku absolwentów studiów kierunku ekonomia, średnia ocen jest mnożona przez współczynnik 1,5. W sytuacji wystąpienia u dwóch lub więcej kandydatów takiej samej średniej ocen, kolejnym kryterium kwalifikacyjnym jest ocena z pracy dyplomowej. Kandydaci, którzy ukończyli studia I stopnia na innym niż wybrany (docelowy) kierunek studiów mogą być zobowiązani przez dziekana wydziału do złożenia w toku studiów dodatkowych egzaminów wyrównawczych.

Warunki rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, są także bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Jednostka nie ustanowiła zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Jednostka nie ustanowiła zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Wprawdzie w Regulaminie studiów znajdują się następujące zapisy: „Student może się przenieść z innej uczelni, w tym także zagranicznej, za zgodą dziekana uczelni przyjmującej, wyrażoną w drodze decyzji, jeżeli wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w uczelni, którą opuszcza” (par 8 pkt 1 Regulaminu studiów) to nie wypełniają one wymogów dotyczących konstrukcji uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni.

Zasady i procedury dyplomowania ujęte są w Regulaminie studiów (par. 30 i kolejne). Zawarte w Regulaminie studiów zasady zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Oprócz zapisów w Regulaminie studiów Jednostka przygotowała „Zasady pisania prac dyplomowych (magisterskich, licencjackich, inżynierskich) przygotowywanych w Podkarpackiej Szkole Wyższej im. Bł. ks. Władysława Findysza w Jaśle”, w których szczegółowo zostały ujęte wytyczne (w tym także merytoryczne oraz edycyjne) pisania pracy dyplomowej.

Ogólne przyjęte zasady weryfikacji i oceny efektów uczenia się (nazywanych przez Jednostkę efektami kształcenia) ujęte są w Regulaminie studiów oraz zostały opisane w raporcie samooceny. Umożliwiają one równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Zgodnie z deklaracją ustną pracowników Jednostki uzyskaną w czasie wizytacji zasady te zapewniają możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością (np. asystent dydaktyczny). Zgodnie z deklaracją ustną pracowników Jednostki uzyskaną w czasie wizytacji przyjęte zasady weryfikacji i oceny efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Brak jest ujęcia w dokumentach (raport samooceny czy regulamin studiów) informacji na temat przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Ale z informacji ustnej pracowników Jednostki uzyskanych w czasie wizytacji wynika, że studenci uzyskują taką informację. Podobnie w przypadku zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem – brak jest sformalizowania zapisu tych zasad chociaż w praktyce procesu dydaktycznego Jednostki realizowane są takie działania.

Realizowane w praktyce metody weryfikacji i oceny osiągnięć znacząco odbiegają od założeń oraz sformułowanych zasad. Przedłożone do oceny prace etapowe i końcowe odnoszą się głównie do weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, a w mniejszym (lub minimalnym stopniu) umiejętności i kompetencji.

Efekty uczenia się są uwidocznione w postaci prac etapowych, prac dyplomowych, dzienników praktyk.

Prowadzone są analizy pozycji absolwentów na rynku pracy. Prowadzone są analizy kierunków dalszej edukacji. Brak jest jednak sformalizowanych procedur prowadzenia tych badań (brak informacji kto zlecał, kiedy zostały sporządzone, kto sporządził).

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, a także prac dyplomowych były przedmiotem analizy i oceny w czasie wizytacji. Wybrane do oceny prace etapowe weryfikowały głównie efekty uczenia się w zakresie wiedzy. Nie na wszystkich pracach etapowych były naniesione punkty częściowe lub nie było oznak korekt czy sprawdzania. Wybrane do oceny prace dyplomowe budzą wątpliwości co do poziomu np. prace magisterskie przedstawiały poziom prac licencjackich z powodu braku zaawansowanych i pogłębionego podejścia do opisywanego zagadnienia; prace licencjackie nie zawsze odnosiły się do kierunku studiów tj. ekonomii; we wszystkich ocenianych pracach dyplomowych brak było wykorzystania literatury zagranicznej; sformułowane cele, metody badań, czy struktura prac nie odpowiadały normom i zasadom nawet tym ustalonym przez Jednostkę. Wątpliwości budzą też oceny (zwykle zawyżone) wystawiane pracom dyplomowych przez opiekuna i recenzenta. Szczegóły oceny wybranych prac etapowych i końcowych ujęte są w załącznikach.

Studenci byli współautorami publikacji. W 2015r. takich publikacji było 5, w 2017r. – 1 oraz w 2018r. – 2.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są prawidłowe.

Przyjęte zasady i procedury dyplomowania są poprawne.

Przyjęte zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia są poprawne.

Zastrzeżenia budzi ograniczone implementowanie zasad weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się - prace etapowe nastawione były głównie na weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy.

Zastrzeżenia budzi ograniczone implementowanie zasad weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się - niektóre z prac dyplomowych nie spełniały ustanowionych przez Jednostkę wymagań dla tego rodzaju prac (szczególnie jeśli chodzi o nie dość wystarczające dopasowanie do kierunku i poziomu studiów).

Efekty uczenia się są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych.

Brak jest usystematyzowania i sformalizowania działań na rzecz monitorowania losów absolwentów.

Studenci są współautorami publikacji.

.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

W przypadku prac etapowych - dołożyć większych starań w zakresie stosowania procedur weryfikacji wszystkich efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych) oraz ich dokumentowania.

W przypadku prac dyplomowych - dołożyć większych starań w zakresie stosowania przyjętych procedur weryfikacji (Dz.U. 2018 poz. 1668, art.76. 4).oraz dostosować ich jakość do poziomu i kierunku studiów. Usystematyzować i sformalizować działania na rzecz monitorowania losów absolwentów.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku Ekonomia w roku akademickim 2019/2020 zajęcia prowadzi 25 osób. Na etacie na Uczelni zatrudnionych jest 9 osób, z których: 1 osoba (z Ukrainy, ale prowadząca zajęcia w języku polskim) ma

tytuł profesora, jedna ma stopień dr hab. w dyscyplinie ekonomia, 4 osoby mają stopień doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych, 1 osoba ma stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych w zakresie socjologii, 1 osoba ma stopień doktora w dziedzinie nauk rolniczych, 1 stopień doktora w dziedzinie nauk technicznych, a 1 osoba ma tytuł zawodowy magistra w zakresie finansów i rachunkowości. Ponadto na uczelni zatrudnionych jest 16 osób na umowę zlecenie, z których: 1 osoba ma stopień dr nauk politycznych, 1 osoba ma stopień dr nauk matematycznych, 1 osoba ma stopień dr nauk o ziemi w zakresie geografii i 1 osoba ma stopień dr nauk humanistycznych. Pozostali zatrudnieni na umowę zlecenie mają tytuł zawodowy magistra. Między innymi są to osoby z tytułem magistra filologii angielskiej, które prowadzą lektorat z tego języka.

Ośmioro prowadzących zajęcia jest praktykami, pracuje lub pracowało w instytucjach państwowych, jednostkach samorządowych, firmach produkcyjnych (np. firma Testin Rzeszów, stanowisko: Full Stack Web Developer, Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, Urząd Skarbowy w Jaśle - dział podatku dochodowego, dział podatków od czynności cywilnoprawnych, dział spadków i darowizn, Starostwo Powiatowe w Jaśle) co w przypadku profilu praktycznego jest oczekiwane i zasadne.

Obsada zajęć na I stopniu studiów wskazuje na możliwość zapewnienia realizacji programu i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Na II stopniu wykłady z przedmiotów ilościowych prowadzą osoby z tytułem zawodowym magistra, których ani dorobek, ani doświadczenie praktyczne nie gwarantuje prawidłowej organizacji zajęć (por. Załącznik nr 4).

Dorobek naukowy pracowników w dyscyplinie ekonomia i finanse jest nieliczny i merytorycznie nie wnoszący wiele do rozwoju dyscypliny, ani nie prezentujący wyników badań własnych z zakresu ekonomii i finansów, które można wykorzystać w procesie kształcenia. Na przykład Prowadząca przedmiot Ekonomia menadżerska ma dorobek z zakresu nauk społecznych w dyscyplinie socjologia. Obszar zainteresowań badawczych obejmuje stosunki międzynarodowe, ze szczególnym uwzględnieniem Europy Środkowej i Wschodniej. Znaczna część publikacji poświęcona jest stosunkom polsko-ukraińskim oraz problemom narodowościowym i etnicznym, zwłaszcza konfliktom etnicznym, co faktycznie może wykorzystać w prowadzonych zajęciach z socjologii.

Część prowadzących w ogóle nie przedstawiła dorobku z ostatnich kilku lat, a w większości przypadków były to artykuły w Zeszytach Naukowych PWS w Jaśle, które są recenzowane, ale nie znajdują się obecnie na liście czasopism punktowanych opublikowanych przez MNiSW. Ich problematyka obejmowała zagadnienia ekonomii i finansów w ograniczonym zakresie, raczej wpisywała się w nurt nauk humanistycznych i społecznych.

Przedstawione w dokumentach (Raport samooceny i dokumenty udostępnione podczas wizytacji) informacje na temat przygotowania pedagogicznego, jak również przeprowadzone hospitacje zajęć dowodziły posiadania kompetencji dydaktycznych przez prowadzących.

Liczebność kadry prowadzącej w stosunku do liczby studentów i liczby godzin jest odpowiednia.

W roku akademickim 2019/2020 na studiach I stopnia ponad 50% godzin prowadzone jest przez wykładowców zatrudnionych w PSW na etacie, jako podstawowym miejscu pracy (jest to 52% godzin ogółu godzin programu studiów na I stopniu). Podobnie na II stopniu ponad 50% godzin prowadzone jest przez wykładowców zatrudnionych w PSW na etacie (52%). Dysproporcje występowały jedynie w obrębie poszczególnych lat, bowiem na II roku (czyli w semestrach III i IV) warunek ten nie był spełniony (tylko 39% godzin prowadzone było przez wykładowców zatrudnionych w PSW jako podstawowym miejscu pracy).

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia pracy jest zgodne z wymaganiami i umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Uczelnia do tej pory nie prowadziła kształcenia zdalnego.

Zatrudnienie pracowników następuje w oparciu o wypracowaną procedurę, przedstawioną w trakcie wizytacji, ale nie zapisaną w dokumentach. Obejmuje ona 5 etapów: 1. określenie zapotrzebowania na pracowników, 2. wybór źródła rekrutacji (wewnętrzne, zewnętrzne), 3. ustalenie procedury selekcji kandydatów na stanowiska, sprawdzenie dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego kandydatów do prowadzenia danego przedmiotu. 4. Przeprowadzenie selekcji – osobista rozmowa z kandydatem i 5. Podjęcie decyzji o zatrudnieniu przez władze uczelni.

W trakcie spotkania z Pracownikami potwierdzali Oni wieloetapowy proces rekrutacji.

Kadra podlega raz w roku ocenie okresowej przez Zespół ds. Jakości Kształcenia zgodnie z uchwałą nr 6/2015 Senatu Podkarpackiej Szkoły Wyższej z dnia 10 maja 2015 r. w sprawie oceny nauczycieli akademickich (dotyczyła ona jednakże danego roku akademickiego). O wynikach, w formie punktowej zainteresowani byli informowani przez władze Uczelni (co deklarowali na spotkaniu z zespołem oceniającym).

Wykładowcy są informowani o uzyskiwanych wynikach i wyniki te są indywidualnie omawiane z Nimi przez władze Uczelni – taką informację przedstawili na spotkaniu z zespołem oceniającym.

Prowadzący – zgodnie z powyższą Uchwałą - byli także raz w roku oceniani przez studentów.

Powyższe działania czyli okresowe oceny kadry prowadzącej kształcenie, wnioski wyciągane z przeglądów i oceny dokonywanej przez studentów są przedmiotem indywidualnych rozmów władz z kadrami. Uczelnia nie posiada udokumentowanej sformalizowanej procedury hospitacji.

Kadra wykazuje poczucie konieczności i celowości działania zespołowego w trakcie realizowania programu studiów na kierunku Ekonomia, świadczyły o tym wypowiedzi w trakcie spotkania z zespołem oceniającym. Ponadto istnieje wewnętrzne wsparcie mniej doświadczonych członków zespołu przez bardziej doświadczonych koleżanki i kolegów w postaci rad, sugestii w zakresie form zajęć i stosowanych metod dydaktycznych. Takie informacje zespół oceniający uzyskał w trakcie spotkania z wykładowcami w czasie wizytacji.

Z wypowiedzi wykładowców wynikało, że władze uczelni motywują ich do publikowania tekstów naukowych przygotowywanych na organizowane przez PSW w Jaśle Międzynarodowe konferencje w Zeszytach Naukowych PSW (które aktualnie nie mają przypisanych przez MNiSW punktów, jak już wspomniano). Pracownicy mają możliwość publikowania za darmo.

Na uczelni nie ma opracowanych procedur rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy. Na podstawie informacji uzyskanych w czasie wizytacji pojawiające się konflikty są na bieżąco rozwiązywane przez władze poprzez rozmowy z pracownikami.

Żadnych innych form wsparcia rozwoju naukowego, ani dydaktycznego na Uczelni nie stwierdzono ani w Raporcie, ani na podstawie innych dokumentów, ani w czasie spotkania z kadrami podczas wizytacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

1. Dobór prowadzących 3 wykłady na II stopniu (informacje przedstawiono w Załączniku nr 4) nie zapewnia prawidłowej realizacji zajęć i możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, ze względu na brak kwalifikacji gwarantowanych posiadanymi stopniami lub tytułami naukowymi, dorobkiem naukowym lub doświadczeniem praktycznym prowadzących.

2. Proces wsparcia wykładowców w zakresie rozwoju naukowego i dydaktycznego jest niewielki, nie wykazano w dokumentach, ani nie wymieniono podczas spotkania z kadrą przykładów kursów lub innych form podnoszenia kwalifikacji językowych czy specjalistycznych w zakresie prowadzenia przedmiotów należących do dyscypliny Ekonomia i finanse, w szczególności nowoczesnych narzędzi ich praktycznego nauczania, w tym narzędzi kształcenia zdalnego.

3. Uczelnia nie posiada sformalizowanej procedury przeprowadzania hospitacji zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zespół oceniający zaleca powierzenie prowadzenia zajęć, w tym w szczególności przedmiotów na II stopniu studiów wymienionych w Załączniku 4 prowadzącym, których kompetencje będą gwarantowały osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku Ekonomia.

2. Zespół oceniający zaleca organizowanie wsparcia (w formie dogodnej dla prowadzących – na przykład szkoleń) z zakresu nowoczesnych narzędzi nauczania przedmiotów na kierunku Ekonomia, w tym narzędzi kształcenia zdalnego.

3. Zespół oceniający zaleca opracowanie procedury hospitacji zajęć dla wspierania kadry w procesie dydaktycznym.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia zlokalizowana jest w budynku będącym jej własnością, przy ulicy Na Kotlinę 8 w Jaśle. Budynek został oddany do użytku w maju 2008 r., ma powierzchnię użytkową 3200 m². W budynku mieszczą się trzy aule wykładowe: dla 302 osób, 195 osób oraz 158 osób. Aule te posiadają rolety zaciemniające, zasadne przy korzystaniu z rzutnika multimedialnego, który jest na stałe zamontowany w każdej auli. W aulach są też zamontowane na stałe ekrany i jest w nich nagłośnienie. W budynku znajduje się 8 sal dydaktycznych mieszczących po 32 osoby każda, warunki w nich są poprawne. Sale są przystosowane do korzystania z rzutników multimedialnych zamontowanych na stałe, mają też zamontowane ekrany. Jedna z sal posiada tablicę multimedialną dla celów dydaktycznych.

Budynek wyposażony jest w dwie pracownie komputerowe z dostępem do Internetu:

1. Pracownia komputerowa I wyposażona jest w 30 zestawów komputerowych. W skład oprogramowania każdego zestawu wchodzi: system operacyjny Windows Vista Ultimate, oprogramowanie biurowe Microsoft Office Professional Plus 2007, oprogramowanie antywirusowe Eset Smart Security, program teletransmisji Płatnik 8.01.001, oprogramowanie MałaFirma - wersja demonstracyjna, oprogramowania narzędziowe niezbędne do prawidłowego funkcjonowania zestawu komputerowego.

2. Pracownia komputerowa II wyposażona jest w 20 zestawów komputerowych. W skład oprogramowania pracowni wchodzi: system operacyjny Windows 10 Pro 64-bit, oprogramowanie biurowe Microsoft Office Professional Plus 2010, Microsoft Office Professional Plus 2013 oraz oprogramowanie antywirusowe Windows Defender, oprogramowania narzędziowe niezbędne do prawidłowego funkcjonowania zestawu komputerowego, oprogramowanie C-Geo do tworzenia i prezentacji map numerycznych, oprogramowanie MikroMap 5.1, oprogramowanie WinKalk 3.9, program Płatnik 10.02.002. Jak na uczelnię oferującą studia o profilu praktycznym wyposażenie w programy do nauki w warunkach analogicznych do stanowiska pracy wyposażenie w odpowiednie programy jest ubogie, Zespół rekomenduje uzupełnienie go w oparciu o sugestie prowadzących.

W pracowniach prowadzone są zajęcia dydaktyczne z informatyki, statystyki, ekonometrii, ekonomii matematycznej oraz innych przedmiotów, których tematyka wymaga zastosowania komputerów.

W budynku znajduje się również biblioteka wraz z czytelnią czynna w tygodniu w godzinach pracy Dziekanatu i w dni zjazdów. Z wypożyczalni mogą korzystać studenci i pracownicy uczelni. Biblioteka wyposażona jest w cztery stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Jest też możliwość korzystania z niej przez osoby z niepełnosprawnością.

Zbiór biblioteczny liczy ok. 5.000 pozycji książkowych, z których 895 związanych jest z kierunkiem Ekonomia. Zbiór zawiera pozycje zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Obejmuje także Zeszyty Naukowe wydane przez Wydawnictwo Uczelniane Podkarpackiej Szkoły Wyższej w Jaśle oraz Zeszyty Naukowe innych Uczelni Wyższych. W ramach wymiany bibliotecznej Uczelnia współpracuje z 12 uczelniami, głównie nieodległymi geograficznie. Biblioteka Uczelniana prowadzi prenumeratę 6 tytułów czasopism z zakresu ekonomii, między innymi: Ekonomista, Handel Wewnętrzny czy Polityka Społeczna.

Aktualnie księgozbiór biblioteki wprowadzany jest do komputerowego programu bibliotecznego - Bibliotekarz. NET 1.6.0.7. darmowego narzędzia zarządzania bibliotekami, co pozwoli studentom samodzielnie wypożyczać pozycje.

Do dyspozycji wykładowców i studentów jest duży parking (mogący pomieścić 150 samochodów). W budynku zlokalizowane są automaty do napojów i przekąsek, brak jednak jakiegokolwiek punktu gastronomicznego oraz przestrzeni socjalnej.

Budynek Uczelni jest dostosowany dla potrzeb studentów z niepełnosprawnością - ma podjazd oraz windę, wejścia są wystarczająco szerokie dla osób poruszających się na wózkach.

Na terenie Uczelni wykładowcy i studenci mogą korzystać z bezprzewodowej sieci WiFi realizowanej poprzez dedykowane urządzenie zarządzające siecią. Studenci mają zapewniony dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań i realizacji projektów.

Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP.

Analiza zasobów prowadzona jest doraźnie, nie ma sformalizowanego procesu okresowego przeglądu infrastruktury. Zarówno pracownicy, jak i studenci mogą zgłaszać władzom (Dziekan i Prodziekan) potrzeby w zakresie infrastrukturalnym. Procedura (w przypadku studentów) obejmuje uzyskanie opinii prowadzącego zajęcia, rozeznanie w kwestii kosztów i to stanowi przesłankę podjęcia przez władze decyzji o zakupie proponowanego zasobu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna jest właściwa do realizacji zajęć i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia jest dostępna dla osób z niepełnosprawnością.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednym z zadań zawartych w misji PSW w Jaśle jest wyrabianie umiejętności współpracy i dostosowywania się do zmian zachodzących na rynku pracy. W zakresie badań naukowych priorytetem jest rozwijanie kontaktów z otoczeniem społecznym i gospodarczym w celu tworzenia i komercjalizacji innowacji. W Strategii Rozwoju PSW na lata 2013-2020 priorytetem jest rozszerzenie współpracy z otoczeniem zewnętrznym również na rzecz kierunku *ekonomia*.

W celu zapewnienia stałego doskonalenia jakości kształcenia również na kierunku *ekonomia* powołano zarządzeniem Rektora nr 1/2013 Radę Społeczną ds. Rozwoju PSW. Rada jest ciałem doradczym Dziekana w zakresie kształtowania programów nauczania i programów praktyk zawodowych, mających zapewnić stałe dostosowywanie kształcenia na kierunku *ekonomia* do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz utrzymania wysokiego poziomu nauczania. Podstawowe zadania Rady wyrażają się we współpracy w zakresie: opracowywania efektów uczenia się, opiniowania programów nauczania i treści zajęć w kontekście ich dostosowania do wymogów rynku pracy, określania perspektyw zmian w zakresie kształcenia odpowiadającego na zapotrzebowanie rynku pracy, wsparcia merytorycznego w procesie praktyk oraz w procesie dyplomowania (udział w wyznaczaniu kierunków rozwoju tematyki prac dyplomowych). Członkami Rady są m.in.: Prezesi firm Trans – Wiert sp. z o.o. w Jaśle, JAFAR sp. S.A. w Jaśle, VORTUMMUS sp. z o.o. w Lisowie, LIDER, FLEXODRUK w Jaśle, Geokard, ALBERTUS w Gorlicach, starosta powiatu jasielskiego, sekretarz miasta Jasła, Burmistrz Jasła, Wójt Gminy Brzyska, Wójt Gminy Osiek Jasielski, Wójt Gminy Frysztak, Komendant Powiatowej Policji w Jaśle, Komendant Powiatowej Policji w Jaśle, Komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Jaśle, dyrektor Specjalistycznego Szpitala w Jaśle, dyrektor sanatorium SANVIT w Iwoniczu, dyrektor banku. Konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzone są w ramach posiedzeń przedmiotowej Rady nie rzadziej niż raz w roku, dla każdego kierunku i poziomu studiów. Konsultacje z tym samym interesariuszem mogą być prowadzone łącznie dla kilku kierunków, jeżeli zakres jego działalności jest adekwatny dla tych kierunków. Najczęściej konsultacje prowadzone są dwa razy do roku. Uczelnia przedstawiła dokumenty

potwierdzające fakt zaopiniowania programu studiów oraz efektów uczenia się na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym przez Społeczną Radę ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej. Z przedłożonych protokołów z posiedzeń Rady wynika, iż odbywają się one cyklicznie. Oprócz działalności Rady w bieżących kontaktach, często niesformalizowanych, pracownicy współpracują z szerszym gronem interesariuszy zewnętrznych, których obszar działalności jest właściwy dla kierunku *ekonomia*. Prowadzona jest także ankietyzacja pracodawców regionu jasielskiego, którzy mogą się wypowiedzieć na temat aktualności treści zawartych w programie studiów.

Ponadto Podkarpacka Szkoła Wyższa jest czynnym członkiem Jasielskiego Stowarzyszenia Przedsiębiorców, podczas spotkań którego władze uczelni konsultują raz do roku adekwatność programu studiów i efektów uczenia się kierunku *ekonomia* do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku *ekonomia*.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami jest prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego chętnie współpracują z kadrą ocenianego kierunku. Współpraca ta polega na: organizacji obowiązkowych praktyk studenckich. W proces ten zaangażowane są takie instytucje jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Jaśle, gminy i miasta powiatu jasielskiego, banki, firmy ubezpieczeniowe, biura rachunkowe, i innych; organizacji warsztatów i szkoleń przy współpracy takich instytucji jak ZUS – certyfikowane szkolenie z Programu Płatnik dla studentów ekonomii; pisaniu prac dyplomowych w powiązaniu z potrzebami otoczenia zewnętrznego (zał. 3), np. urzędy gmin i miast powiatu jasielskiego, ZUS; organizacji wykładów, podczas których odbywają się spotkania studentów z praktykami związanymi z ocenianym kierunkiem. Współpraca w tym zakresie prowadzona jest z firmami, których reprezentanci są członkami Społecznej Rady ds. Rozwoju. Celem tych konferencji jest stworzenie szerokiej platformy dla prezentacji wyników i wymiany doświadczeń oraz konsolidacja polskiego środowiska naukowego i praktyków związanych z ekonomią; organizacji wykładów otwartych dla studentów kierunku ekonomia, w których organizację są angażowani w regionie znani praktycy z zakresu ekonomii, finansów, bankowości. Celem tych wykładów jest propagowanie wiedzy o praktycznym wykonywaniu zawodu, zapewnienie studentom bezpośredniego kontaktu z praktykami, podjęcie dyskusji na temat celów i zadań jakie stoją przed ekonomistami; wspólnej organizacji konkursów (przykładowo inicjatywa ZUS); ponadprogramowe wyjazdy studialne i warsztatowe np. ZUS; organizacji targów pracy we współpracy z wieloma firmami regionu jasielskiego z zakresu ekonomii, finansów, ubezpieczeń, bankowości i urzędami gmin i miast. Również podczas organizowanych przez PSW Juwenaliów odbywają się mini targi pracy gdzie w zamian za sponsoring imprezy, firmy mają wystawione swoje stoiska, na których studenci kierunku ekonomia mogą aplikować o pracę do tych firm, uzyskać porady ekspertów/praktyków.

Wśród kadry naukowo-dydaktycznej są liczni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zbieżnego z nauczaniem kierunkiem (zastępca dyrektora Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, pracownik księgowości Delegatury Sanepid w Krośnie, pracownicy urzędów gmin – dział księgowości, dyrektor oddziału małopolskiego banku spółdzielczego w Wieliczce, były pracownik Urzędu Skarbowego w Jaśle, pracownik działu zakupów w dużej firmie, specjaliści w zakresie rachunkowości, audytu wewnętrznego, pozyskiwania środków na finansowanie działalności gospodarczej).

Powyższe informacje zostały potwierdzone przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA. Przedstawiciele potwierdzili fakt zatrudniania absolwentów kierunku *ekonomia*, u których cenią sobie wysokie kompetencje i wiedzę merytoryczną zdobytą podczas studiów.

Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, że współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami jest prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, zapewnia udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć i weryfikacji efektów uczenia się (praktyki) dla kierunku *ekonomia*, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Kadra naukowa kierunku *ekonomia* w ramach zawartych porozumień ze szkołami podstawowymi, średnimi organizuje cykliczne wykłady, warsztaty na rzecz uczniów regionu jasielskiego tzw. Uniwersytet Dziecięcy.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, tylko w momencie zaliczenia praktyk. Opiekun praktyk z ramienia PSW zaliczający praktykę przeprowadza stosowne rozmowy indywidualnie ze studentami. Opiekun wyniki tych rozmów przedstawia Dziekanowi a następnie informacje te wykorzystywane są w działaniach doskonalących.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Monitorowania tej współpracy dokonuje Zespół ds. Jakości Kształcenia w porozumieniu z Rektorem. Analiza dokonywana jest raz w roku. Szczegółowe podsumowanie zakresu i form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym a także ocena adekwatności podjętych działań odbywa się na posiedzeniu Senatu raz w roku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wskazane przykłady współpracy z partnerami zewnętrznymi mają realny wpływ na kształtowanie programu studiów i efektów uczenia się. Liczba partnerów zewnętrznych, związanych z prowadzonym kierunkiem *ekonomia*, zakres i charakter współpracy pozwalają stwierdzić, że współpraca z podmiotami zewnętrznymi, reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze jest właściwa, adekwatna do celów kształcenia, potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Współpraca kierunku *ekonomia* z pracodawcami dotyczy zarówno opiniowania jak i realizacji programu studiów, w tym praktyk zawodowych, wyjazdów studyjnych, wspólnych konferencji, targów pracy, wykładów otwartych oraz przygotowania prac dyplomowych.

Współpraca Uczelni z otoczeniem reprezentującym instytucje adekwatne dla kierunku *ekonomia* umożliwia również, zgodnie z koncepcją kształcenia, pozyskanie kadry ze specjalistycznym doświadczeniem zawodowym. Uczelnia zatrudnia kadrę posiadającą odpowiednie wykształcenie,

pozwalające na prowadzenie zajęć dydaktycznych, ale również reprezentującą różne środowiska zawodowe, sfery życia społeczno-gospodarczego, prowadzącą działalność ekspercką, gospodarczą, i administracyjną w zakresie zbieżnym z kierunkiem ekonomia. Do udziału w procesie dydaktycznym zaproszono przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego wyspecjalizowanych w zagadnieniach powiązanych z kierunkiem ekonomia i powierzono im prowadzenie zajęć na modułach specjalistycznych.

Potwierdzono, iż współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy (organizacji praktyk, wizyt studyjnych, wspólnych konferencji, realizacji prac dyplomowych na zlecenie instytucji, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się, analiz potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku), adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów kierunku ekonomia efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Szkoła posiada dwie umowy o współpracy międzynarodowej. Pierwsza z Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym Iwana Franki w Drohobyczu (zapoczątkowana w 2005 roku, jeszcze wtedy Uczelnia funkcjonowała jako Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Turystyki), która została kontynuowana poprzez umowę z 2011 roku (już PSW) obowiązująca do tej pory.

Druga to umowa o współpracy naukowej i dydaktycznej z Uniwersytetem Preszowskim w Preszowie na Słowacji, podpisana po raz pierwszy w 2008 roku. Kontynuacja umowy nastąpiła w 2014 roku. Efektem tych umów były wyjazdy dwóch pracowników Uczelni do Drohobycza oraz udział przedstawicieli tamtych uczelni w konferencjach w Jaśle.

Uczelnia co dwa lata organizuje międzynarodowe konferencje, ostatnia miała miejsce 22 czerwca 2019 r. Tematem przewodnim były „Problemy przemian społeczno-gospodarczych i kulturowych układów przestrzennych”. Partnerami konferencji były dwa wspomniane powyżej Uniwersytety. W spotkaniu uczestniczyło (z wystąpieniami) dwoje pracowników i dwoje studentów Uniwersytetu Pedagogicznego Iwana Franki w Drohobyczu. Poprzednie konferencje odbyły się odpowiednio 9 czerwca 2017 r. i 12 czerwca 2015 r., z analogicznymi partnerami. Uczestniczyli w nich przedstawiciele społeczności akademickiej z Uniwersytetu Pedagogicznego Iwana Franki w Drohobyczu (3) oraz z Uniwersytetu Lwowskiego (1), w 2015 także z Uniwersytetu Preszowskiego (2).

Nauczyciele akademicy nie mają wsparcia ani motywacji w zakresie przygotowania do prowadzenia zajęć w językach obcych. Na uczelni nie ma oferty dydaktycznej w językach obcych. Uczelnia nie uczestniczy w programie Erasmus+. Ani pracownicy, ani studenci nigdy nie uczestniczyli w żadnym

wyjeździe w ramach tego programu, uczelnia też nie przyjmowała zagranicznych studentów. Na uczelni nie ma woli prowadzących do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, innego niż o charakterze lokalnym. Nie ma stworzonych warunków sprzyjających rzeczywistemu umiędzynarodowieniu. W kartach przedmiotów nie ma wśród literatury uzupełniającej pozycji w języku angielskim.

Uczelnia nie mając sygnałów ani od społeczności pracowników, ani studentów nie podejmuje działań doskonalących w zakresie zwiększenia stopnia umiędzynarodowienia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

1. Bardzo ograniczona współpraca międzynarodowa, tylko z dwoma uczelniami (z Ukrainy i Słowacji);
2. W ofercie uczelni brak przedmiotów (oprócz lektoratów) prowadzonego w języku obcym;
3. Umiędzynarodowienie polega jedynie na organizowanej co 2 lata konferencji, noszącej miano międzynarodowa, w której uczestniczą tylko wykładowcy i studenci z dwóch partnerskich uczelni (słowackiej i ukraińskiej), na której wystąpienia polskich uczestników są wyłącznie po polsku, a słowackich i ukraińskich w ich ojczystych językach;
4. Uczelnia nie uczestniczy w programie Erasmus, ani w zakresie wysyłania studentów i nauczycieli, ani przyjmowania u siebie zagranicznych gości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zespół oceniający zaleca podjęcie działań doskonalących poprzez wprowadzenie oferty wykładów w języku angielskim wygłaszanych przez pracowników, dostępnych dla wszystkich zainteresowanych studentów.
2. Zespół oceniający zaleca także motywowanie wykładowców do wygłaszania prezentacji na organizowanej Międzynarodowej konferencji w języku angielskim.
3. Zespół oceniający zaleca włączenie się uczelni do programu Erasmus, co stworzyłoby studentom i kadrze możliwość wyjazdów zagranicznych.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku Ekonomia mają dostęp do różnorodnych form wsparcia zarówno w procesie uczenia się, jak i rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym.

Dla studentów pierwszego roku pierwszego stopnia władze we współpracy z samorządem studenckim organizują spotkanie, na którym przekazywane są najważniejsze informacje o zasadach i procedurach funkcjonujących na uczelni, poszczególnych etapach studiów i dostępnej infrastrukturze. Uzupełnieniem spotkania jest szkolenie z praw i obowiązków studenta przeprowadzane przez samorząd studencki, na którym przedstawiane są między innymi informacje dotyczące pomocy materialnej oraz zasad zaliczeń na poszczególnych etapach studiów. Spotkanie to jest wartościowym wprowadzeniem dla studentów, które ułatwia odnalezienie się w środowisku akademickim.

Bieżące wsparcie w uczeniu się jest zapewniane przez nauczycieli akademickich, którzy podchodzą indywidualnie do potrzeb studentów, udzielają właściwej informacji na temat wymagań stawianych w procesie osiągania efektów uczenia się. Prowadzący zajęcia są dostępni dla studentów w trakcie indywidualnych konsultacji, po uprzednim poinformowaniu przez studentów o chęci spotkania, po każdych zajęciach prowadzonych w trakcie zjazdu oraz udzielają wsparcia poprzez pocztę elektroniczną. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie wypowiadają się na temat opieki dydaktycznej, zaznaczając indywidualne podejście prowadzących. Materiały dydaktyczne są udostępniane sporadycznie, jedynie przez część nauczycieli akademickich. W opinii studentów ocenianego kierunku, większy dostęp do materiałów z zajęć ułatwiłby aktywny udział w zajęciach, kreowanie własnych wniosków w trakcie zajęć oraz utrwalanie wiedzy podczas przygotowań do egzaminów.

Studenci otrzymują wsparcie także od pracowników administracyjnych w dziekanacie, który przyjmuje interesantów zarówno w weekendy zjazdowe jak i w pozostałe dni tygodnia. W opinii studentów osoby pracujące w jednostce posiadają odpowiedni zakres wiedzy i zapewniają właściwą pomoc dostosowaną do ich potrzeb. Osobą odpowiedzialną za sprawy studenckie na ocenianym kierunku jest Dziekan, który jak wynika z rozmów ze studentami, jest dostępny zarówno w czasie zjazdów jak i w pozostałe dni. W indywidualnych sprawach pracownicy administracyjni udzielają także wsparcia za pomocą komunikatorów internetowych. Bieżącą pomoc i wsparcie zapewniają także opiekunowie roku, którzy udzielają szczegółowych informacji i stanowią podporę dla studentów w podejmowaniu decyzji dotyczących specjalizacji, prac licencjackich studentów. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat wsparcia otrzymanego od pracowników administracyjnych, władz wydziału oraz opiekunów roku. Na ostatnim roku kluczowe wsparcie zapewniają promotorzy wybrani przez studentów, którzy pomagają w tworzeniu pracy dyplomowej.

Funkcjonujące na uczelni Biuro Karier w ramach swojej działalności zajmuje się organizacją warsztatów, praktyk oraz oferty pracy dla studentów. Biuro zapewnia studentom możliwość indywidualnych konsultacji w zakresie przygotowania dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania się do rozmów kwalifikacyjnych. Głównym działaniem Biura jest współpraca z podmiotami zewnętrznymi, studenci mają dostęp do bazy praktyk, staży i ofert pracy. Oferta praktyk dotyczy głównie rynków lokalnych, jednak znajdują się tam także pozycje z firm korporacyjnych i mieszczących się w większych aglomeracjach. W ramach współpracy organizowane są targi pracy, na których studenci mogą bezpośrednio zapoznać się z ofertą pracodawców oraz aplikować na staże lub do pracy związanej z kierunkiem Ekonomia. Studenci mają możliwość wzięcia udziału w wykładach oraz panelach dyskusyjnych organizowanych na uczelni przez podmioty i osoby związane z kierunkiem lub pokrewnymi dyscyplinami. Biuro pomaga także studentom w pozyskiwaniu danych z firm do tworzenia prac licencjackich.

Studenci mogą korzystać ze świadczeń pomocy materialnej w postaci stypendium socjalnego, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia,

stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi. O przyznanie stypendium studenci mogą ubiegać się na podstawie wniosku złożonego na platformie Wirtualna Uczelnia. Znajdują się tam informacje dotyczące wszystkich rodzajów świadczeń oraz formularze do wypełnienia. Wygenerowane wnioski studenci muszą złożyć osobiście do dziekanatu. Zasady przyznawania stypendium rektora są określone przez odpowiednie przepisy na poziomie uczelnianym. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym byli zaznajomieni ze wszystkimi formami i zasadami wniosków, pozytywnie wypowiadali się na temat funkcjonowania systemu pomocy materialnej, intuicyjnym i czytelnym sposobie składania wniosków oraz zaznaczali sprawiedliwe ich weryfikowanie. Na uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, który tworzą studenci wszystkich kierunków studiów niestacjonarnych Podkarpackiej Szkoły Wyższej. Od uczelni Samorząd otrzymuje wsparcie finansowe, merytoryczne oraz infrastrukturalne. Ze względu na metraż budynku i liczbę pomieszczeń, nie posiadają własnego biura, jednak w razie każdej potrzeby, uczelnia wspiera Samorząd udostępniając każdorazowo salę oraz umożliwiając korzystanie z dostępnego sprzętu. Jednostki organizacyjne uczelni udzielają wsparcia w pozyskiwaniu partnerów zewnętrznych oraz promocji projektów wśród studentów. Samorząd udziela pomocy studentom, którzy zgłaszają się w celu uzyskania wsparcia w indywidualnych sytuacjach, poprzez czynną współpracę z pracownikami uczelni. Członkowie Samorządu mają wpływ na przyznawanie świadczeń pomocy materialnej poprzez zasiadanie w Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej, w których stanowią większość oraz przyczyniają się do zapewniania jakości kształcenia na uczelni poprzez czynny udział w komisjach rektorskich. Działalność w tym zakresie jest niezwykle istotna ze względu na doskonalenie systemu wsparcia studentów poprzez zbieranie uwag i sugestii studentów w danym obszarze oraz przekazywanie im władzom.

Członkowie Samorządu organizują różnego rodzaju wydarzenia dobroczynne, kulturalne i integracyjne, pozwalające scalić środowisko akademickie i stworzyć poczucie przynależności do społeczności akademickiej. Na uczelni nie funkcjonuje koło naukowe, głównie ze względu na brak zainteresowania ze strony studentów, mimo podjętych prób przez pracowników uczelni. Działania Samorządu obejmują także rozwój naukowy i zawodowy studentów, poprzez organizowanie wyjazdów do zewnętrznych firm w celu spotkania z potencjalnym pracodawcą i praktycznego spojrzenia na zakład pracy oraz wykładach organizowanych na terenie uczelni. Doroczne wydarzenie jakim są Juwenalia są tworzone w celach kulturalnych oraz zawodowych, studenci podczas ich trwania mogą zapoznać się z ofertą stażu, praktyk i pracy przedstawianą przez partnerów współpracujących przy tworzeniu projektu. Bieżące wsparcie i pośrednictwo w kontaktach z jednostkami administracyjnymi oraz nauczycielami akademickimi zapewniają starości. Są to studenci wybrani przez pozostałych studentów, którzy kontaktują się bezpośrednio w imieniu swoim i pozostałych osób z danej grupy lub roku.

Na uczelni funkcjonuje Biuro ds. osób niepełnosprawnych, które odpowiada za szerokie wsparcie umożliwiające skuteczne realizowanie programu studiów dla wszystkich studentów. Uczelnia zapewnia wsparcie w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności studenta, umożliwiając studentom korzystając ze specjalistycznego sprzętu oraz dostosowując infrastrukturę do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Studenci mogą uczęszczać na zajęcia według indywidualnej organizacji studiów. Nauczyciele akademicki udzielają wsparcia studentom z niepełnosprawnościami poprzez organizację zajęć oraz dostosowanie warunków przebiegu egzaminu do indywidualnych potrzeb. Studenci są także w trakcie zajęć informowani przez jednego z prowadzących o postępowaniu z osobami z niepełnosprawnościami oraz uświadamiani o potrzebach i wyzwaniach tych osób. W ocenie studentów wsparcie uczelni oferowane osobom z niepełnosprawnościami jest zróżnicowane,

dostosowane do indywidualnych potrzeb. Wypowiadają się pozytywnie o systemach i strukturach organizacyjnych uczelni.

Uczelnia zapewnia procedury w zakresie zgłaszania i rozpatrywania skarg i wniosków, są one oparte głównie na przekazie ustnym bezpośrednio do pracowników. W budynku uczelni znajduje się skrzynka, do której studenci mogą wrzucać anonimowo skargi, zażalenia bądź uwagi. Ważnym elementem jest wsparcie członków Samorządu, do którego studenci mogą się zgłaszać w przypadku nadużyć bądź innych problemów. Samorząd przekazuje głos środowiska studenckiego władzom. Uczelnia ma przygotowane procedury postępowania w sytuacjach dyskryminacji bądź przemocy oraz podejmuje działania edukacyjne, w zakresie bezpieczeństwa (przykładowo wykłady o bezpieczeństwie prowadzone przez pracowników Policji) oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. System wsparcia studentów jest monitorowany sporadycznie. Poza przekazem ustnym oraz indywidualnymi rozmowami ze studentami, anonimowa opinia na temat funkcjonowania systemu oraz potrzeb studentów w tym zakresie, jest uzyskiwana nieregularnie i niesystematycznie. Ważnym elementem monitorowania systemu wsparcia jest regularny przegląd oraz badanie zadowolenia studentów.

W świetle analizy dokonanej przez zespół oceniający rekomendowane jest podjęcie działań doskonalących: udostępnianie materiałów z zajęć przez prowadzących dla studentów ocenianego kierunku, stworzenie oraz wdrożenie systematycznego przeglądu wsparcia obejmującego zarówno poziom kształcenia, prowadzenia zajęć oraz system opieki wsparcia studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Formy wsparcia studentów na Podkarpackiej Szkole Wyższej w Jaśle są zróżnicowane, dopasowane do studentów z różnymi potrzebami. Poszczególne jednostki organizacyjne zapewniają odpowiednie wsparcie administracyjne w rozwoju zawodowym oraz społecznym. Studenci mogą liczyć na otwartość pracowników administracyjnych, władz uczelni oraz nauczycieli akademickich. Studenci kierunku Ekonomia traktowani są indywidualnie, pozytywnie oceniają wsparcie pracowników oraz zaznaczają motywującą rolę w osiąganiu efektów uczenia się. Studenci są włączani w proces doskonalenia systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W Podkarpackiej Szkole Wyższej dostęp do informacji jest prowadzony kilkoma kanałami. Są to ogólnodostępna strona internetowa uczelni, Biuletyn Informacji Publicznej, dostępna dla studentów po zalogowaniu się Wirtualna Uczelnia oraz informacje wywieszane w budynku.

Publiczny dostęp do informacji jest zapewniony poprzez stronę internetową uczelni oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Publikowane informacje zostały podzielone na kategorie w zależności od grupy interesariuszy, w tym dla kandydatów na studia I i II stopnia, studia podyplomowe oraz dla studentów. Treści przedstawione są w przejrzysty sposób, który nie sprawia problemu ze znalezieniem odpowiedniej informacji. Strona wyświetla się prawidłowo także na urządzeniach mobilnych. Strona jest opracowana jedynie w języku polskim. Korzystanie ze strony oraz wyszukiwanie informacji jest zaprojektowane w sposób przyjazny i łatwy dla użytkownika. Nie wszystkie informacje na stronie głównej uczelni są uzupełnione, między innymi Regulamin studiów oraz informacje dotyczące Biura ds. osób niepełnosprawnych.

W Biuletynie Informacji Publicznej Podkarpackiej Szkoły Wyższej znajduje się właściwa, zgodna z wymaganiami informacja na temat kierunku Ekonomia, w tym efekty uczenia się oraz program studiów. Ponadto na stronie internetowej BIP udostępnione są najważniejsze akty prawne obowiązujące na uczelni, takie jak Statut czy Regulamin studiów oraz Regulamin świadczeń dla studentów. Na stronach internetowych znajdują się informacje dotyczące warunków i terminów rekrutacji oraz wysokości opłat wraz z Regulaminem odpłatności za studia.

Informacje na temat oferty dydaktycznej znajdują się na stronie internetowej uczelni. Umieszczone są tam opisy kierunków, informacje dotyczące przebiegu procesu rekrutacji i wymagań dla kandydatów. Rejestracja na studia odbywa się także przez platformę internetową. Uczelnia korzysta także z mediów społecznościowych, jako formy promocji rekrutacji na studia oraz informowania studentów o warunkach studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Studenci mają dostęp do platformy Wirtualna Uczelnia, na której po zalogowaniu się otrzymują dostęp do informacji o poszczególnych etapach swoich studiów. Znajdują się tam informacje ogólne dla studentów, jak harmonogram roku akademickiego, zjazdów oraz plan zajęć. Uczelnia za jej pośrednictwem udostępnia studentom najważniejsze informacje, jak terminy składania wniosków o stypendium, czy zapisów na seminarium dyplomowe. Platforma daje możliwość wglądu do aktualnych finansów, oczekiwanych, zaległych i dokonanych opłat oraz o zdobytych ocenach. Wirtualna Uczelnia służy także do składania wniosków o świadczenie pomocy materialnej. Uczelnia we właściwy sposób zapewnia dostęp do informacji dla studentów, którzy w przejrzysty sposób otrzymują wszystkie niezbędne informacje.

Nad aktualnością treści zawartych na stronie internetowej czuwa dziekanat pod kierownictwem władz wydziału. Zadaniem pracowników jest regularne udostępnianie informacji dla studentów oraz aktualizacja zamieszczonych danych. Uczelnia dba, aby najważniejsze informacje były zamieszczane na stronie i umieszczane w budynku uczelni w sposób rzetelny i aktualny.

W świetle analizy dokonanej przez zespół oceniający rekomendowane jest podjęcie działań doskonalących: uzupełnienie wszystkich załączników na stronie internetowej, między innymi umieszczenie Regulaminu studiów na głównej stronie uczelni oraz uzupełnienie informacji dotyczących Biura ds. osób niepełnosprawnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

1. Uczelnia w sposób właściwy zapewnia publiczny dostęp do informacji o studiach i ich przebiegu.
2. Podstawowym nośnikiem informacji jest strona internetowa Uczelni.
3. Przedstawione informacje są dopasowane do potrzeb studentów oraz kandydatów na studia. Uczelnia dba, aby udostępniane informacje kierowane do danej grupy odbiorców były przejrzyste i aktualne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zaktualizowane przepisy dotyczące Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zostały zatwierdzone na posiedzeniu Senatu. W Uczelni Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został zatwierdzony w Uchwale Senatu z dnia 10 maja 2014 r. w sprawie Systemu Zapewnienia i Jakości Kształcenia w Podkarpackiej Szkole Wyższej, w której zostały określone cele i zadania systemu. Nadzór nad przestrzeganiem postanowień uchwały został powierzony Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości kształcenia oraz Dziekanowi, w zakresie swojego działania. Jednym z załączników do wskazanej uchwały jest Regulamin Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zatwierdzanie i zmiana programu studiów dokonywane są w sposób formalny. Dokument potwierdzający przejście z ogólnoakademickiego profilu na profil praktyczny na kierunku *ekonomia* to uchwała Senatu nr 1/2016 z dnia 23 kwietnia 2016 roku. W treści tej uchwały zostały sprecyzowane procedury i osoby odpowiedzialne za ich wdrożenie. W Uczelni nie przedstawiono dokumentu, który potwierdza, że przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Analizując przedłożone podczas wizytacji dokumenty potwierdzające aktywność podmiotów funkcjonujących na rzecz doskonalenia jakości kształcenia (np. protokoły z posiedzenia Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia z dnia 25 czerwca 2016 r. oraz z 5 października 2019 r.) oraz podjętą tematykę, można stwierdzić, że zadania są realizowane, z różną jednak systematycznością i kompleksowością podejmowanych działań. Przedłożona do wglądu dokumentacja z posiedzeń

Senatu Uczelni wskazuje, że na posiedzeniach tych była omawiana problematyka związana z systemem jakości kształcenia.

Elementem ważnym we wsparciu ewaluacji jakości kształcenia i doskonaleniu procesu kształcenia są prowadzone w PSW badania ankietowe. Procedura badań ankietowych regulowana jest uchwałą nr 4/2016 Rady Wydziału Ekonomii, Transportu i Gospodarki Przestrzennej PSW z dnia 1 października 2016 r. oraz uchwałą nr 5/2019 Rady Wydziału Ekonomii, Transportu i Gospodarki Przestrzennej PSW z dnia 5 października 2019 r. Uchwały te dotyczą przeprowadzenia badania opinii studentów odnośnie procesów kształcenia. W uchwałach wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za przygotowanie ankiety, która jest udoskonalana i uaktualniana. Procedura badań ankietowych dotyczących oceny zajęć dydaktycznych uczeni, prowadzona jest co najmniej raz w roku. Do obowiązków Dziekana należą:

- 1) przedstawianie wyników badań ankietowych kierownikom jednostek organizacyjnych,
- 2) podejmowanie odpowiednich działań w odpowiedzi na wyniki ankietyzacji,
- 3) wykorzystanie wyników badań ankietowych w ocenie okresowej pracowników,
- 4) odpowiednie przechowywanie wyników badań ankietowych.

Zespół oceniający miał wgląd w dokumenty powiązane z prowadzonymi badaniami ankietowymi, i ocenia je pozytywnie.

W Uczelni funkcjonuje również procedura ankietyzacji absolwentów. Celem badania satysfakcji absolwentów z ukończonych studiów jest podniesienie jakości kształcenia oraz weryfikacja dotychczasowej oferty dydaktycznej Wydziału. Badanie ma charakter anonimowej ankiety. Wyrażone w ankietach opinie są przedmiotem analizy. Wyniki tej analizy są przekazywane przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia do Kierunkowych Komisji ds. Oceny Efektów Kształcenia (Uczelnia nie dostosowała nazewnictwa do warunków nowej ustawy). Zespół oceniający miał wgląd w niewielką próbkę badań i nie jest możliwe wyrażenie pełnej opinii w tej sprawie.

Doskonalenie programu studiów warunkują także procesy monitorowania i doskonalenia kompetencji nauczycieli dydaktycznych. W Uczelni funkcjonuje procedura hospitacji zajęć dydaktycznych, nad którymi nadzór sprawuje Dziekan. Każda hospitacja zakończona jest sporządzonym protokołem.

W zasady współpracy z otoczeniem społeczno –gospodarczym PSW wpisane jest doskonalenie efektów uczenia się na kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Ekonomii, Transportu i Gospodarki Przestrzennej PSW. Odpowiedzialność przypisana jest zarówno Dziekanowi jak i Wydziałowej Komisji ds. „Jakości Kształcenia. Pomocniczą rolę odgrywa także Biuro Karier Studenckich.

Przy Uczelni funkcjonuje Społeczna Rada ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej im. bł. ks. Władysława Findysza powołana uchwałą nr 1/2013 Senatu z dnia 23 marca 2013 r. Celem powołania Rady było: doradztwo w opracowywaniu strategii Uczelni, doradztwo w zakresie tworzenia nowych kierunków studiów (lub specjalności studiów), pomoc w nawiązywaniu kontaktów z podmiotami gospodarczymi i instytucjami oraz samorządowcami w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć oraz promocja Uczelni w środowiskach pracodawców i społeczności regionu. Rada spotyka się regularnie na posiedzeniach i wydaje opinie na temat programu studiów. Zespół Oceniający w toku wizytacji zapoznał się z tymi dokumentami. Rada przedstawiła pozytywną opinie na temat programu studiów na kierunku ekonomia studia I i II stopnia o profilu praktycznym (dokument z dnia 15 czerwca 2016 r.). Uchwała Senatu PSW z dnia 7 października 2019 r. w sprawie badania regionalnego rynku pracy reguluje zasady cyklicznej zewnętrznej oceny jakiej jest poddawana jakość kształcenia na kierunku ekonomia. W ankietach ujęto takie problemy jak:

- 1) ocena potrzeb regionalnego rynku pracy,

- 2) dopasowanie PSW do regionalnego rynku pracy,
- 3) ocena metod kształcenia.

Zespół oceniający miał wgląd w dokumenty powiązane z prowadzonymi badaniami ankietowymi i ocenia je pozytywnie. Raport podsumowujący podejmowane działania sporządzany jest raz w roku. Opracowanie badania rynku pracy jest wykorzystywane do doskonalenia prowadzonych specjalności. Przykładowo opinie absolwentów uzyskiwane w drodze ankiet, są wykorzystywane do formułowania zaleceń i rekomendacji, służących weryfikacji i doskonaleniu programów kształcenia.

Wszystkie opisane powyżej przedsięwzięcia dobrze wpisują się w działania zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Tworzą strukturę umożliwiającą sprawne zarządzanie procesem kształcenia. Przeprowadzane badania ankietowe oraz ich analiza stanowią jednocześnie właściwą podstawę dla doskonalenia efektów uczenia się i programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na Wydziale Wydziału Ekonomii, Transportu i Gospodarki Przestrzennej PSW zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji efektów uczenia się i doskonalenie programu kształcenia, a także podniesienie jakości nauczania. Skuteczność podejmowanych działań ocenia się częściowo pozytywnie. Jakość kształcenia na ocenianym kierunku ekonomia podlega systematycznej ocenie, ale nie wszystkie wymogi ustawowe są spełnione.

Interesariuszami zewnętrznymi mającymi wpływ na doskonalenie programu kształcenia jest Społeczna Rada ds. Rozwoju Podkarpackiej Szkoły Wyższej, opiniująca programy kształcenia i efekty uczenia się. Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów studiów określono w obowiązujących w Uczelni aktach wewnętrznych i procedurach przyjętych w ramach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Uczelnia powinna dostosować nazewnictwo w wewnętrznych dokumentach do warunków nowej ustawy (w szczególności) efekty uczenia się. Efekty uczenia się są określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64) oraz ze szczegółowymi charakterystykami w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).

Zastrzeżenia budzi program studiów: - program studiów I i II stopnia nie spełnia warunku określonego w § 3 ust. 5 pkt. 1.

Opis zasad rekrutacji nie spełnia warunku określonego w § 9 ust. 1 pkt. 5 w/w rozporządzenia.

W przypadku prac dyplomowych - dołożyć większych starań w zakresie stosowania przyjętych procedur weryfikacji (Dz.U. 2018 poz. 1668, art.76. 4).oraz dostosować ich jakość do poziomu i kierunku studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Wprowadzić dodatkowe procedury w działaniu WSZJK, tak aby dokonać szczegółowego przeglądu zmian ustawowych dla profilu praktycznego I i II stopnia studiów, uwzględniającej między innymi zgodność programu z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Należy podjąć działania naprawcze w zakresie programu studiów: - program studiów I i II stopnia nie spełnia warunku określonego w § 3 ust. 5 pkt. 1.- należy podjąć działania naprawcze.

Należy podjąć działania naprawcze w zakresie opisu zasad rekrutacji nie spełnia warunku określonego w § 9 ust. 1 pkt. 5 w/w rozporządzenia należy podjąć działania naprawcze.

Należy podjąć działania naprawcze w zakresie w przypadku oceny prac dyplomowych, w zakresie stosowania przyjętych procedur weryfikacji (Dz.U. 2018 poz. 1668, art.76. 4).oraz dostosować ich jakość do poziomu i kierunku studiów.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

- 1) Zakwestionowana została prawidłowość zaliczenia nauczycieli akademickich do minimum kadrowego.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

- 1) Uczelnia podjęła działania związane ze wskazanymi nieprawidłowościami w składzie wykładowców, którzy nie spełniali obowiązującego w tamtym okresie wymogu Minimum Kadrowego, zatrudniając dodatkowo jedną osobę. W związku ze zniesieniem Minimum Kadrowego nie ma punktu odniesienia przy obecnej ocenie, a uwagi na temat kadry zostały zawarte w opisie kryterium nr 4.
- 2) Ocena stanu faktycznego wykazała nieprawidłowości w obsadzie zajęć (Zał. nr 4) problemy kadrowe utrzymują się, skuteczność działań należy ocenić jako